

แบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน

(อพยพ 18: 13-23, เฉลยธรรมบัญญัติ 1:12-17)

โดย ผป.ถนอม ปินตา

“ภาระอันหนักนี้เหลือกำลังของท่าน ท่านไม่สามารถที่จะทำแต่ผู้เดียวได้” (อพยพ 18:18)

ตำราการบริหารงานที่เก่าแก่ที่สุดและดีที่สุดในยุคปัจจุบัน ในเรื่องของการกระจายอำนาจหรือกระจายน้ำหนักลงสู่เสาค้ำ ทำให้สามารถคงอยู่ได้ ในการกระจายอำนาจนั้นจำเป็นต้อง “รับผิดชอบ” และ “รับชอบ” ด้วย จึงจะเป็น “ความรับผิดชอบ” อย่างแท้จริง การบริหารงานโดยการกระจายอำนาจถือว่าเป็นการรับภาระซึ่งกันและกัน วิธีการปิดความรับผิดชอบที่สวยงามที่สุดคือการพูดว่า “ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว”

เนื้อหาของการกระจายอำนาจคือความรับผิดชอบ

เมื่อต้นปี พ.ศ. 2548 นี้ มีข่าวพาดหัวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ และสื่อสารมวลชนต่างออกข่าวกันอย่างครึกโครมเป็นข่าวใหญ่ อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยถูกฟ้องเนื่องจากดำเนินนโยบายผิดพลาดในด้านการเงินการธนาคารเกี่ยวกับการลดค่าเงินบาท ทำให้ประเทศชาติสูญเสียมหาศาล ผู้ว่าการฯ ท่านนี้ถูกฟ้องร้องให้ชดเชยค่าเสียหายเป็นจำนวนเงินมากกว่า 1 แสนล้านบาท ในฐานะเป็นประชาชนชาวไทยผู้เสียภาษีก็รู้สึกเสียใจเงินจำนวนนี้ ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่า “อะไรกันนี้?” จริงอยู่ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นทุกประการ แต่ในการตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ ผู้บริหารมิได้ตัดสินใจเพียงผู้เดียว แต่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐมนตรีของคณะกรรมการฯ และคำแนะนำของที่ปรึกษา และนักวางแผนทางเศรษฐกิจระดับชาติซึ่งได้กลั่นกรองวิเคราะห์แล้ว ดังนั้นผู้รับผิดชอบในงานนี้จึงไม่น่าเป็นเพียงบุคคลเพียงคนเดียวเท่านั้น ต่อให้มีการต่อวาระการทำงานอีก 1 พันปี ก็คงใช้หนี้ไม่หมด นั่นแปลว่าในที่สุดจะไม่มีใครต้องจ่ายหนี้ไม่มีใครต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

เรื่องนี้ให้บทเรียนอะไรเราบ้าง เราทั้งหลายในฐานะผู้รับใช้พระเจ้าที่หน้าที่รับผิดชอบดูแลทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ที่พระเจ้าทรงมอบไว้ เพื่อช่วยเหลือบรรเทาภาระประชากรของพระเจ้าและใช้ในงานพันธกิจของพระเจ้า บางครั้งอาจมีการผิดพลาดในการลงทุนหรือบริหารจัดการ ผู้มีอำนาจ

คณะกรรมการที่ปรึกษา ซึ่งเป็นมนุษย์ย่อมไม่อาจคาดการณ์ได้ถึงสถานการณ์เลวร้าย ผู้เดียวที่ทราบคือพระเจ้า เราต้องทูลขอสติปัญญาพลังจากพระองค์ เพราะพระองค์ทรงเป็น “ที่ปรึกษามหัศจรรย์” ผู้ไม่ผิดพลาด

การรับภาระต้องรับฟังซึ่งกันและกัน

โมเสสในฐานะผู้นำชนชาติอิสราเอล ฟังพระดำรัสของพระเจ้า ในเวลาเดียวกันก็ฟังคำแนะนำของเยโรผู้เป็นพ่อตาซึ่งมากด้วยประสบการณ์ แม้จะเป็นคนมาจากชนบทห่างไกลก็ตามและฟังเสียงประชากร คุณแลพวกเขาด้วยความเอาใจใส่ และให้ความยุติธรรมเสมอหน้ากัน “ท่านทั้งหลายอย่าลำเอียงในการพิพากษา จงฟังผู้น้อยและผู้ใหญ่เหมือนกัน” (เฉลยธรรมบัญญัติ 1:17) หน้าที่ของผู้นำหรือผู้บริหารคือการเป็นฝ่ายรับฟังฟังข้อเสนอต่าง ๆ จากทุกฝ่ายด้วยความตั้งใจ ด้วยความเคารพและเอาใจใส่ นำมาวิเคราะห์โดยละเอียดก่อนตัดสินใจ เพราะหน้าที่ของผู้บริหารคือเป็นผู้ตัดสินใจ การไม่รับฟังหรือการฟังความข้างเดียว “ติงลองหน้าเดียว” นั้นอาจมีความผิดพลาดติดตามมา

การทำงานใหญ่ต้องมีฐานใหญ่แผ่กว้าง

ต้นไม้ใหญ่รากต้องแผ่กว้างเพื่อรับน้ำหนัก อาคารใหญ่ต้องมีการฐานแข็งแรง งานใหญ่ต้องอาศัยความร่วมมือของคนเป็นจำนวนมาก เมื่อครั้งที่สหรัฐอเมริกาส่งมนุษย์ขึ้นยานอวกาศ 2 คน ไปลงบนดวงจันทร์นั้น ต้องอาศัยการทำงานอย่างทุ่มเทของคนมากกว่า 1 หมื่นคน สมัยนี้ไม่มีใครเป็นพระเอกขี่ม้าขาวแล้ว จะต้องทำงานเป็นทีม มีเครือข่ายประสานความร่วมมือ ในด้านวงการคอมพิวเตอร์นั้นเครือข่ายที่มีอิทธิพลมากที่สุดในโลกในการติดต่อสื่อสารกระจายข้อมูล คือ เครือข่าย Internet ในด้านธุรกิจ บริษัทยักษ์ใหญ่ที่มีเครือข่ายกระจายทั่วโลกย่อมมีอำนาจอิทธิพลมากกว่าบริษัทที่ตั้งขึ้นมาอย่างโดดเดี่ยวบริษัทเดียว

การบริหารต้องยึดหลักคุณธรรมและคุณธรรม

ในการบริหารงานใหญ่ ๆ นั้น นอกเหนือจากต้องมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ แล้วในการบริหารต้องมีความยุติธรรมไม่เอารัดเอาเปรียบคนอื่น ผู้บริหารไม่เอาเปรียบพนักงาน และพนักงานไม่เอาเปรียบเจ้าของกิจการ องค์กรนั้นจึงจะอยู่ได้ผู้บริหารจะต้องมีความยุติธรรมคือการตัดสินใจคิดเป็นคิดถูกเป็นถูก ดังมีคนกล่าวว่า “นายใจดี โทษเป็นคุณ คุณไม่เป็นโทษ นายใจโหด โทษเป็นโทษ คุณเป็นโทษ นายยุติธรรม โทษเป็นโทษ คุณเป็นคุณ” พระธรรมมีคำที่ 6:8 เขียนไว้ว่า “พระเจ้าทรงมีพระประสงค์อะไรจากเจ้า นอกจากให้กระทำความยุติธรรม และรักสักการณา”

การกระจายอำนาจต้องไว้ใจไม่หุยมหิมในสิ่งเล็กน้อย

การมอบหมายภาระรับผิดชอบ ผู้มีอำนาจจะไม่โยนความผิด หรือคุ้มเฉยความผิดของผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องเล็กน้อยหุยมหิม แต่จะคิดแต่สิ่งใหญ่ ๆ เท่านั้น ดังสโลแกนของบริษัทขายเครื่องใช้สำนักงานยี่ห้อหนึ่งว่า “เล็ก ๆ ไม่ ใหญ่ ๆ...ทำ” เพราะถ้ามันเสียเวลาไปเฉยผงจากตาคนอื่น สักวันหนึ่งอาจจะถูกผู้อื่นเฉย “ซุง” ซึ่งอยู่ในตาของตนเองก็ได้ สังคมทุกวันนี้คนมักจะคอย “จ้องจับผิด” คนอื่นอยู่เสมอ ถ้าหากเราจะเปลี่ยนทัศนคติมาเป็น “จ้องจับถูก” มองส่วนดีของคนอื่น แทนที่จะคอยกระหน่ำซ้ำเติม แต่เปลี่ยนเป็น ส่งเสริมให้กำลังใจ โดยการ “รับภาระซึ่งกันและกัน” สังคมจะน่าอยู่กว่านี้

โลกหนักเกินกว่าจะแบกไว้คนเดียวด้วยหนึ่งสมองสองมือ.